

ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука
Алма Радусиновић, службеник за усклађеност
Број:
Дана, 10.03.2026. године

**ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРИМЈЕНИ
ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ ЗА 2025. ГОДИНУ**

Бања Лука, март 2026. године

С А Д Р Ж А Ј

1. УВОДНИ ДИО.....	3
2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ОДС И МХ „ЕРС“.....	4
2.1.Подаци о Оператеру дистрибутивног система.....	4
2.2.Подаци о МХ „ЕРС“ МП а.д. Требиње.....	5
2.3.Односи ОДС и МХ „ЕРС“ МП а.д. Требиње.....	5
3. ПРОЦЕС РАЗДВАЈАЊА ДЈЕЛАТНОСТИ.....	5
3.1.Правно раздвајање.....	6
3.2.Рачуноводствено раздвајање.....	7
3.3.Функционално раздвајање.....	7
4. ОСНОВНЕ ПОСТАВКЕ ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ.....	8
5. ИЗВРШЕЊЕ ОБАВЕЗА ОПЕРАТЕРА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА.....	9
6. ОЦЈЕНА СТЕПЕНА, НАЧИНА И ЕФИКАСНОСТИ ПРИМЈЕНЕ ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ.....	21
7. ОРГАНИЗАЦИЈА, ДИНАМИКА И СТЕПЕН ПРОВОЂЕЊА ОБУКЕ ЗАПОСЛЕНИХ У ВЕЗИ ПРИМЈЕНЕ ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ.....	21
8. СТЕПЕН САРАДЊЕ СА УПРАВОМ, ПОДРШКА И КОНСУЛТАЦИЈЕ СА СЛУЖБЕНИКОМ ЗА УСКЛАЂЕНОСТ, БРОЈ ИЗВРШЕНИХ КОНСУЛТАЦИЈА И ПИТАЊА КОЈА СУ РАЗМАТРАНА.....	21
9. ПРЕГЛЕД СВИХ РЕГИСТРОВАНИХ КРШЕЊА ОДРЕДБИ ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ И ПРИЈАВА НАРУШАВАЊА ИНТЕГРИТЕТА, ПРЕГЛЕД ИЗРЕЧЕНИХ САНКЦИЈА, ОПИС УЛОГЕ СЛУЖБЕНИКА ЗА УСКЛАЂЕНОСТ У ПРОВЕДЕНИМ ПОСТУПЦИМА.....	22
10. ИДЕНТИФИКОВАНЕ СИТУАЦИЈЕ И ОГРАНИЧЕЊА КОЈИ ПОТЕНЦИЈАЛНО МОГУ ПРЕДСТАВЉАТИ РИЗИК ЗА ОДС, У ПОГЛЕДУ УСКЛАЂЕНОСТИ СА ПРИНЦИПИМА НЕДИСКРИМИНАЦИЈЕ, СА ПРИЈЕДЛОГОМ МЈЕРА ЗА ЊИХОВО ОТКЛАЊАЊЕ.....	22
11. ПРЕГЛЕД МЈЕРА И РОКОВА.....	23

1. УВОДНИ ДИО

Одредбама члана 48. Закона о електричној енергији Републике Српске (Службени гласник РС број: 68/20, у даљем тексту: Закон), оператеру дистрибутивног система (у даљем тексту ОДС) је наложено доношење Програма усклађености којим се у складу са одредбама чланова 50. и 51. Закона успостављају специфичне политике, мјере и процедуре којима се промовише, активно проводи и ефективно надзире транспарентно, објективно и недискриминишуће обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије у складу са условима дозволе за обављање дјелатности коју је издала Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту РЕРС).

Израда и објављивање годишњег извјештаја о примјени Програма усклађености за обезбјеђивање недискриминаторног понашања је обавеза оператера дистрибутивног система проистекла из процеса усклађивања домаћег регулаторног оквира са регулаторним оквиром Европске уније и њеним правним тековинама, као и са потврђеним међународним уговорима чији је потписник Република Српска у циљу повећања нивоа транспарентности, заштите конкуренције и недискриминаторног понашања. Такође, један од најважнијих циљева Програма усклађености јесте осигурање независности и самосталног дјеловања оператера дистрибутивног система као и ефикасан надзор над провођењем прописаних мјера.

Програм усклађености у ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука донесен је дана 20.04.2023. године, од стране Надзорног одбора и протоколисан је под бројем: НО 4424-2а/23, а истог дана је донесен и Кодекс понашања управе и запослених у вези са Програмом усклађености, протоколисан под бројем: НО 4424-2б/23. Програм рада службеника за усклађеност за 2025. годину је дат на сједници Управе члановима на упознавање 13.10.2025 године.

Именовање службеника за усклађеност у ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука је формално урађено одлуком Надзорног одбора број НО-13559-13/24 од 02.09.2024. године, те завршено сагласношћу РЕРС-а број 01-49-8/24/Р-137-576 од 05.06.2025. године. Година на коју се овај извјештај односи је превасходно посвећена стварању претпоставки за несметан рад службеника за усклађеност, изради Програма рада службеника за 2025. и 2026. годину, формирању тима за усклађеност као вишечланог тијела које ће индивидуално или колективно бити на услузи службенику за усклађеност, провођењу обука запослених по питању Програма усклађености и Кодекса понашања, те обезбјеђивању изјава запослених и трећих лица о упознатости са овим документима и посљедицама за евентуално непоштовање њихових одредби. Тим за усклађеност у ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука, као стручно тијело које пружа подршку службенику, још увијек није формиран од стране Управе. Сходно томе, службеник за усклађеност дјелује потпуно самостално, што значајно лимитира ресурсе за провођење дубинског надзора и умањује ефикасност система супервизије.

Обавеза сачињавања извјештаја о провођењу Програма усклађености прописана је у члану 15. став 12) Програма и исти се доставља Управи ОДС-а и РЕРС-у, те скупа са њиховим коментарима објављује на интернет страници ОДС-а до 31.03. текуће године за претходну годину, док је минимални садржај извјештаја прописан у члану 16. став 1) Програма.

Циљеви које је потребно остварити доношењем и провођењем мјера обухваћених Програмом усклађености су:

- 1) Спречавање дискриминације, промовисање објективности и транспарентности у пружању јавне, регулисане услуге од општег интереса дистрибуције електричне енергије.
- 2) Прописивање мјера и политика у циљу осигурања независности и самосталног дјеловања оператора дистрибутивног система у односу на вертикално интегрисану компанију и унутар ње повезана предузећа.
- 3) Успостављање ефикасног механизма надзора над провођењем прописаних мјера од стране управе и запослених у ОДС-у.

2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ОДС и МХ „ЕРС“

Овај дио садржи основне информације о ОДС и о МХ „ЕРС“ као привредним, економским и енергетским субјектима, који су потребни да би се сагледали њихови међусобни односи са становишта примјене Програма усклађености, као и остале законске регулативе која се тиче раздвајања енергетских дјелатности и независног дјеловања ОДС-а на тржишту електричне енергије.

2.1. Подаци о Оператеру дистрибутивног система

ОДС "Електрокрајина" а.д. Бања Лука, је предузеће које послује као зависно предузеће у оквиру Мјешовитог Холдинга Електропривреде Републике Српске. Предузеће од 1.1.2021. године послује као оператер дистрибутивног система (ОДС). Основна дјелатност предузећа је дистрибуција електричне енергије, управљање, развој и одржавање дистрибутивног система.

Доношењем новог Статута предузећа 16.12.2020. године, те његовим измјенама и допунама од 25.11.2022. године и 26.02.2024. године, привредном друштву је омогућено самостално и независно оперативно дјеловање, те је и промијењен назив у Оператер дистрибутивног система „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука.

Предузеће обавља послове оператора дистрибутивног система, у складу са Законом, издатом дозволом и одговорно је за рад, управљање, одржавање, развој и изградњу дистрибутивног система на одређеном географском подручју и повезано је у Мјешовити холдинг „Електропривреда Републике Српске“. Као саставни дио вертикално интегрисаног субјекта МХ „Електропривреда Републике Српске“ – Матично предузеће а.д. Требиње (у даљем тексту: МХ „ЕРС“) дужно је да буде независно у односу на друге дјелатности које нису повезане са дистрибуцијом, најмање у смислу свог правног облика, организације и доношења одлука.

ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука је уписана у Регистар привредних субјеката под матичним бројем 1074440.

Сједиште привредног друштва је улица Краља Петра I Карађорђевића 95, град Бања Лука, Република Српска.

Адреса за пријем електронске поште: direkcija@elektrokrajina.com.

Претежна дјелатност Друштва је енергетска дјелатност дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом – шифра дјелатности 35.13 Дистрибуција електричне енергије.

2.2.Подаци о МХ „ЕРС“ МП а.д. Требиње

Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске" је стратешко предузеће, које обавља послове од општег интереса у РС. МХ „ЕРС“ је организован на основама повезивања Матичног предузећа и зависних предузећа путем улагања капитала Матичног предузећа у име Владе Републике Српске која је 100% власник Матичног предузећа, у зависна предузећа, при чему Матично предузеће као представник већинског власника капитала зависних предузећа, учествује у управљању акцијским капиталом.

Матично предузеће остварује управљачку функцију контролног акционара као власник капитала више од 50%, на бази већинског учешћа. Иако врши власничка права, његова овлашћења су строго ограничена у погледу оперативног управљања дистрибутивним системом како би се спречио утицај на тржишну конкуренцију.

2.3.Односи ОДС и МХ „ЕРС“ МП а.д. Требиње

ОДС је дужан да дјелује функционално независно од ВИК-а и свих субјеката који се баве производњом или снабдијевањем електричном енергијом (тржишним дјелатностима).

Управа ОДС-а самостално уређује систематизацију радних мјеста, одлучује о запошљавању и правима запослених. МХ „ЕРС“ нема право давања упутстава о свакодневном пословању, нити о појединачним инвестиционим одлукама (Члан 10. став 3. Програма усклађености). ОДС самостално спроводи поступке набавки и доноси одлуке о изградњи мреже у оквиру одобреног финансијског оквира. Чланови управе ОДС-а не могу бити смјењени без јасно доказаног разлога. Смјена је могућа искључиво у случају кршења одредби Кодекса понашања, Програма усклађености или других законских обавеза, чиме се спрјечава притисак од стране већинског власника капитала (Члан 9. став 10. Програма усклађености).

Јединственост поступања ОДС-ова на територији Републике Српске у функцији заштите интереса вертикално интегрисане компаније, али и осигурања једнаког односа и заштите једнаких права свих корисника дистрибутивних система на територији Републике Српске, обезбјеђује се и путем организационе јединице у саставу Матичног предузећа надлежне за дистрибутивну дјелатност која дјелује у структури вертикално интегрисане компаније (Дирекција за послове ОДС-а), организационо издвојене од дијелова компаније под чијом је надлежношћу оперативно управљање дјелатностима производње, трговине и снабдијевања електричном енергијом.

3. ПРОЦЕС РАЗДВАЈАЊА ДЈЕЛАТНОСТИ

Процес раздвајања дјелатности у електроенергетском сектору Републике Српске представља резултат преузетих међународних обавеза и унутрашњих законодавних реформи усмјерених ка успостављању транспарентног, конкурентног и недискриминаторног тржишта електричне енергије. Република Српска, као дио Босне и Херцеговине, преузела је обавезе потписивањем Атинског меморандума 2006.године и ратификацијом Уговора о успостављању Енергетске заједнице, чиме је прихваћена обавеза постепеног усклађивања са правним тековинама Европске уније у области енергетике.

Кључни циљ био је имплементација Трећег енергетског пакета ЕУ, а потом и одредби Директиве (ЕУ) 2019/944, која дефинише нова правила за унутрашње тржиште електричне енергије. У том контексту, Народна скупштина Републике Српске усвојила је 2020. године нови Закон о електричној енергији, који је ступио на снагу 01.01.2021. године.

Овим законом експлицитно је прописана обавеза правног, функционалног и рачуноводственог раздвајања оператора дистрибутивног система од производње и снабдијевања као тржишних дјелатности унутар вертикално интегрисаних субјеката.

Члан 50. Закона дефинише независност оператора дистрибутивног система унутар вертикално интегрисаног субјекта, која обухвата:

1. Правни облик и организацију – ОДС мора бити структурно независан, са органима који нису под утицајем руководства субјекта одговорног за производњу и снабдијевање.
2. Независно доношење одлука – руководећа лица ОДС-а не могу учествовати у одлучивању о свакодневном раду производње или снабдијевања и морају доносити одлуке самостално у погледу:
 - средстава потребних за рад мреже,
 - одржавања и развоја дистрибутивног система,
 - интеграције нових капацитета и услуга флексибилности.
3. Распоред ресурса – оператор мора имати на располагању финансијске, техничке, материјалне и људске ресурсе неопходне за ефикасан и независан рад.
4. Јасна идентификација и бренд – регистровање, пословни простор, комуникације и визуелни идентитет ОДС-а морају бити одвојени од снабдијевача како би се избјегла конфузија корисника.
5. Непристрасност у пружању услуга – ОДС је дужан да обезбједи равноправан приступ мрежи и подацима свим снабдијевачима на тржишту, без фаворизовања било ког субјекта унутар вертикално интегрисаног система.

3.1. Правно раздвајање

На основу члана 136. Закона о електричној енергији, МХ „ЕРС“ приступило је изради Програма реорганизације, који је усвојила Влада Републике Српске (Одлука Владе РС о усвајању Програма реорганизације МХ „Електропривреда РС “– Фаза 1: Реорганизација дистрибутивних предузећа и успостављање јавног снабдијевања број 01/1.012.3504/20 од 10.12.2020.године). Програм реорганизације дистрибутивних предузећа је обављен сукцесивно у сљедећим корацима: иницијални кораци, снимање постојећег стања и студије (2018.–2019.); техничка припрема и људски ресурси (2019.–2020.); финална имплементација и миграција људских ресурса и података (2020.–2021.).

Од 01.01.2021. године сви ОДС-ови у Републици Српској, послују као посебни правни субјекти у погледу обављања дјелатности дистрибуције електричне енергије. Производња и снабдијевање су организационо и пословно издвојени у засебне правне субјекте. Уведена је нова систематизација радних мјеста, јединствена за свих пет ОДС-ова, заснована на техничким параметрима (дужина мреже, број корисника, степен урбанизације, структура потрошње). Дефинисане су надлежности управе ОДС-а, са формалним овлашћењима за управљање, одржавање и развој дистрибутивне мреже. Оператор дистрибутивног система „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука који је дио вертикално интегрисаног предузећа независан је у смислу правне форме и организације од других дјелатности које нису повезане са дјелатношћу дистрибуције електричне енергије.

Дјелатност јавног снабдијевања је Одлуком Владе Републике Српске додијељена МХ „ЕРС“, док су производни капацитети из области обновљивих извора енергије или пренесени на посебно основано друштво „ЕРС – Обновљиви извори енергије“ д.о.о. Љубиње или организовани као кћерке фирме у власништву ОДС-ова.

3.2.Рачуноводствено раздвајање

ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука је успоставило засебне финансијске и рачуноводствене токове, са дефинисаним правилницима. Ово обезбјеђује потпуну транспарентност, јасну алокацију трошкова и прихода и елиминише могућност међусобног субвенционисања унутар система МХ „ЕРС“. Успостављен је засебан систем финансијског извјештавања за дистрибутивну дјелатност, што омогућава транспарентно праћење прихода, трошкова, инвестиција и регулаторно признатих ставки у складу са захтјевима РЕРС-а. ОДС саставља, шаље на ревизију и објављује своје финансијске извјештаје у складу са важећом регулативом. У Оператеру дистрибутивног система се сада обавља само једна енергетска дјелатност па не постоји потреба да се врши раздвајање финансијских извјештаја по енергетским дјелатностима. У финансијским извјештајима се поштују међународни рачуноводствени стандарди (IAS) и међународни стандарди финансијског извјештавања (IFRS) који се уједно односе и на објелодављивање повезаних страна.

3.3.Функционално раздвајање

Оператера дистрибутивног система обавезује испуњење скупа захтјева проистеклих из одредби Закона о електричној енергији, којима се обезбјеђује независност у одлучивању и дјеловању у односу на вертикално интегрисано предузеће и праћење остварене независности. Ови захтјеви су везани за раздвојеност и независност управе, опремљеност и оспособљеност за самостално дјеловање, као и за одвојени идентитет у комуникацији и брендирању.

У посљедњем годишњем извјештају Секретаријата енергетске заједнице од 01. новембра 2025. године, констатује се да је правно и рачуноводствено раздвајање у Републици Српској формално завршено 2021. године. Међутим, указује се на изазове у области функционалне независности оператера дистрибутивног система, при чему су посебно апострофирани нетранспарентан начин набавке електричне енергије за покривање дистрибутивних губитака. Из наведеног произлази да пракса захтијева континуирано доказивање стварне функционалне независности, укључујући надзор над одлукама управе, ревизију процедура и независне интерне контроле.

Законом о електричној енергији, као један од основних циљева, одређена је заштита права и интереса корисника мреже, укључујући право приступа мрежи, сигурност и квалитет снабдијевања и доступност електричне енергије, као и промовисање одрживог развоја електроенергетског сектора кроз поштовање међународних споразума и конвенција из области енергетике и заштите животне средине (члан 2. став 1. т. 4. и 10). Истим законом прописана су начела на којима се овај закон заснива: недискриминације, правичности, транспарентности, тржишне конкуренције, слободе кретања робе и слободе пружања услуга, заштите права крајњих купаца, јавног интереса и заштите животне средине, те слободе избора снабдјевача електричном енергијом (члан 3).

Електроенергетска дјелатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом обавља се као јавна услуга према условима уређеним овим законом (члан 12. став 2).

У својству службеника за усклађеност констатујем да су формални предуслови из закона испуњени, али да процес обезбјеђивања потпуне функционалне независности представља континуиран задатак.

4. ОСНОВНЕ ПОСТАВКЕ ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ

Програмом усклађености се прописују:

- 1) Мјере којима се обезбјеђује независност управе ОДС-а и остварује право ефективног доношења одлука унутар ОДС-а.
- 2) Успостављање засебног идентитета и пословног имена и обиљежја ОДС-а.
- 3) Принципи успостављања међусобних односа и обављања заједничких послова између ОДС-а и МХ ЕРС Матичног предузећа а.д. Требиње и осталих повезаних правних лица у систему МХ ЕРС-а.
- 4) Обавеза израде и доношења Кодекса понашања управе и запослених, а у вези са Програмом усклађености (у даљем тексту: кодекс понашања).
- 5) Заштита повјерљивих и комерцијално осјетљивих података у посједу ОДС-а
- 6) Процедура именовања, те потребни предуслови за именовање службеника за усклађеност.
- 7) Права и обавезе службеника за усклађеност.
- 8) Надзор над примјеном и извјештавање о примјени Програма усклађености.
- 9) Поступање у случају кршења Програма усклађености.
- 10) Веза Програма усклађености са системом управљања квалитетом.

Програмом усклађености је дефинисан и минимални садржај годишњег извјештаја о примјени Програма усклађености и то:

- Оцјена степена, начина и ефикасности примјене Програма усклађености,
- Организација, динамика и степен провођења обуке запослених у вези примјене Програма усклађености,
- Степен сарадње са управом, подршка и консултације са службеником за усклађеност, број извршених консултација и питања која су разматрана,
- Информације и оцјена о комерцијалним и финансијским односима између ОДС и ВИК и повезаним предузећима, уз заштиту комерцијално осјетљивих информација,
- Преглед свих регистрованих кршења одредби Програма усклађености и пријава нарушавања интегритета, преглед изречених санкција, опис улоге службеника за усклађеност у проведеним поступцима,
- Идентификоване ситуације и ограничења који потенцијално могу представљати ризик за ОДС у погледу усклађености са принципима недискриминације, са приједлогом мјера за њихово отклањање,
- Приказ налаза констатованих у проведеним контролним провјерама и анализа прогреса.

5. ИЗВРШЕЊЕ ОБАВЕЗА ОПЕРАТЕРА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА

Обавезе ОДС-а, прописане посебно у члану 8. Програма усклађености, као и у осталим члановима Програма усклађености и Кодекса понашања управе и запослених, су сљедеће:

1) ОДС самостално и на начин прописан Законом, подзаконским актима која уређују дјелатност дистрибуције електричне енергије, правилима и техничким прописима који уређују рад дистрибутивног система, уз обезбијеђену непристрасност у односу на све кориснике услуга, у транспарентним поступцима одлучује о захтјевима за приступ дистрибутивној мрежи и пружање услуге дистрибуције свим заинтересованим корисницима/учесницима на тржишту електричне енергије.

ИЗВРШЕЊЕ:

Будући да се ради о континуираној обавези ОДС-а, констатујем да је ОДС са своје стране омогућио свим корисницима услуга да у случају када нису задовољни поступањем по поднесеним захтјевима, поднесу одговарајући правни лијек и поступак наставе пред надлежним органима до доношења правоснажне одлуке.

У евиденцији је регистровано 281.874 мјерних мјеста односно корисника услуге дистрибуције електричне енергије.

2) Оператер дистрибутивног система је дужан ускладити све интерне акте и процедуре са захтјевима Програма усклађености.

ИЗВРШЕЊЕ:

Извршен је увид у регистрацију ОДС-а и утврђено је да је дана 11.04.2024. године, Окружни привредни суд у Бања Луци донио Рјешење о регистрацији број 057-0-Рег-24-000539, којим је извршена промјена, тако да умјесто старог назива Предузећа Мјешовити Холдинг „ЕРС“ – МП а.д. Требиње – ЗП „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука, нови назив Предузећа гласи Оператер дистрибутивног система „Електрокрајина“ акционарско друштво Бања Лука.

На меморандуму предузећа, логу, печату, штамбиљима и интернет страници предузећа су називи предузећа усклађени са овом измјеном назива.

Увидом на лицу мјеста утврђено је да нису замијењени натписи на свим објектима који припадају нашем ОДС-у, као и на свим возилима, униформама, канцеларијама и слично.

МЈЕРА: Тражи се од Управе Предузећа да обезбиједи замјену свих натписа у складу са новим називом Предузећа.

РОК: Крај 2026. године.

У 2025. години није вршена детаљна провјера усклађености докумената ИМС и осталих интерних аката са Програмом усклађености и Кодексом понашања. Ова активност је предвиђена у Програму рада службеника за усклађеност у 2026. години.

МЈЕРА: Да би се омогућила несметана примјена Кодекса понашања управе и запослених неопходно је приоритетно извршити усклађивање Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника са Програмом усклађености и Кодексом понашања. Као неопходна мјера за функционисање рада службеника за усклађеност намеће се увођење да је повреда радне дисциплине одбијање сарадње

и/или непружање тражених података службенику за усклађеност, као и спречавање приступа подацима. Остала усклађивања извршити до краја 2026. године.

Напомена: Како је у току израде овог Извјештаја указала се потреба и захтјев за усклађивањем поменутог Правилника, од стране Надзорног одбора, Одбора за ревизију, Управе и Синдиката, то је и од службеника за усклађеност затражено да достави приједлог измјена Правилника дописом број 2558/26 од 23.02.2026. године. Одговор је достављен Сектору за послове подршке дана 02.03.2026. године (веза исти број) од стране службеника за усклађеност.

РОК: јун 2026. године за Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности, а за остала акта до краја 2026. године.

3) Управа ОДС-а је у обавези да предузима све разумне мјере и кораке у циљу испуњавања захтјева из Програма усклађености.

Кодекс понашања у члану 9. став 1. и 2. прописује да сви чланови управе и запослени у ОДС-у, као и ангажована трећа лица или правни субјекти по било ком другом основу, потписују изјаву да су упознати са одредбама Програма усклађености и Кодекса понашања, као и правним посљедицама кршења њихових одредби, те да су у обавези да их се придржавају.

Ове изјаве постају саставни дио уговора о раду/ангажовању код ОДС-а.

ИЗВРШЕЊЕ:

Достављене су изјаве коју су обавезни потписати сви чланови Управе ОДС-а, а да су упознати са Програмом усклађености и Кодексом понашања, те да су предметне изјаве уредно протоколисане. Достављене су:

- Саша Поповић, Директор, Изјава број 20703-69/25 од 23.12.2025. године.
- Борислав Петровић, Извршни директор за теренске операције, Изјава број 20703-66/25 од 23.12.2025. године.
- Крстан Томић, Извршни директор за мјерење и односе са корисницима, Изјава број 20703-70/25 од 24.12.2025. године.
- Вања Бајић, Извршни директор за управљање мрежом, Изјава број 20703-72/25 од 23.12.2025. године.
- Ненад Дрљача, Извршни директор за управљање имовином, Изјава број 20703-71/25 од 24.12.2025. године.
- Александар Плазинић, Извршни директор за послове подршке, Изјава број 20703-55/25 од 24.12.2025. године.

Текст изјаве гласи: „Изјављујем да сам упознат/а са одредбама Програма усклађености и Кодекса понашања управе и запослених, у вези са Програмом усклађености, који се примјењују у ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука, као и са правним посљедицама њиховог кршења, те да ћу се придржавати истих.

Ови акти су објављени на огласним таблама Предузећа, web страници Предузећа (<https://www.elektrokrajina.com/zakoni/>).

Такође, од стране Сектора за послове подршке, сам информисана да је на дан сачињавања Извјештаја предметну изјаву потписао 321 запослени у ОДС-у.

Изјаве које су потписала трећа лица, а да су упознати са Програмом усклађености и Кодексом понашања, нису достављене на увид.

МЈЕРА: Обезбиједити да сви запослени у ОДС-у потпишу Изјаве, а у складу са прописаним актима. Такође, обезбиједити потписане Изјаве од стране трећих лица. Ове одредбе важе и за остале, све новозапослене у ОДС-у, као и за све нове добављаче тј. трећа лица.

РОК: За све до краја јуна 2026. године, а за остале континуирано.

- 4) Оператер дистрибутивног система сваке три године, најкасније до 30. новембра текуће године, доноси и јавно објављује десетогодишњи план развоја дистрибутивне мреже, уз претходно прибављену сагласност РЕРС-а, који је усклађен са Стратегијом развоја енергетског сектора Републике Српске, планом развоја преносне мреже, документима просторног уређења и разумним захтјевима корисника за прикључење на дистрибутивну мрежу.

ИЗВРШЕЊЕ:

Поводом десетогодишњег плана развоја дистрибутивне мреже, за период 2025-2034. године, утврђено је да је исти објављен на сајту ОДС-а, на адреси <https://www.elektrokrajina.com/planovi-i-izvjestaji-2/>, те да је Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске, Рјешењем број: 01-28-5/24/P-136-503 од 23.05.2025. године, дала сагласност на исти. Предметно рјешење издато је на основу Захтјева ОДС-а број 6326/25 од 28.04.2025. године.

Обавеза је у потпуности извршена.

- 5) Оператер дистрибутивног система, најкасније до 31. децембра текуће године, доноси и јавно објављује годишњи и трогодишњи план инвестиција, усклађен са потребама корисника мреже, десетогодишњим планом развоја дистрибутивне мреже, планом инвестиција преносног система и просторно-планским документима.

ИЗВРШЕЊЕ:

Путем електронске поште, достављен ми је на увид План инвестиција за период 2026-2028. година, уз информацију да је исти достављен МХ ЕРС-у и РЕРС-у на прибављање сагласности.

Констатујем да ова обавеза није у потпуности извршена у прописаним роковима.

- 6) Трогодишњи план инвестиција из претходног става доносе органи управљања ОДС-а уз претходно прибављену сагласност органа управљања МХ ЕРС-а и РЕРС-а.

ИЗВРШЕЊЕ:

Трогодишњи планови инвестиција за 2025-2027. годину и за 2026-2028. годину нису добили прописану сагласност МХ „ЕРС“ и РЕРС-а, нити су објављени на интернет страници предузећа, а у складу са чланом 53. Закона о електричној енергији.

МЈЕРА: Обзиром да процедура добијања сагласности и усвајања трогодишњих планова инвестиција није завршена у Законом прописаним роковима предлажем да се детаљни годишњи и трогодишњи планови инвестиција припремају, усвајају и објављују независно од планова пословања, а у складу са Законом прописаним роковима.

РОК: Од израде планова инвестиција за 2027. годину и надаље.

7) Оператер дистрибутивног система сваке године доноси годишњи план инвестиција, у цјелости усаглашен са одобреним трогодишњим планом инвестиција, те путем организационе јединице МХ „ЕРС“, надлежне за послове оператера дистрибутивних система, редовно извјештава органе управљања МХ „ЕРС“ о његовом остварењу.

ИЗВРШЕЊЕ:

Годишњи план инвестиција није објављен на интернет страници предузећа.

8) Као потврду да ОДС у сваком моменту располаже финансијским ресурсима потребним за обављање дистрибутивне дјелатности, управа ОДС-а је обавезна на годишњем нивоу доставити РЕРС-у извјештај о расположивости финансијских ресурса за наредну годину којим или потврђује да се може разумно очекивати да ОДС располаже адекватним средствима за несметано обављање дјелатности у наредном годишњем периоду или указује на факторе који то могу угрозити или наводи да неће располагати адекватним средствима која омогућавају несметано обављање дјелатности у наредној години са приједлогом мјера које ће бити предузете с циљем очувања финансијске стабилности.

ИЗВРШЕЊЕ:

Према информацијама добијеним од стране Сектора за послове подршке, овај извјештај није достављен РЕРС-у за 2026. годину.

МЈЕРА: Достављати РЕРС-у Извјештај о расположивости финансијских ресурса за наредну годину прије истека календарске године за наредну годину.

РОК: Од краја 2026. године и надаље редовно прије истека календарске године за наредну годину.

9) Оператер дистрибутивног система самостално доноси Цјеновник нестандартних услуга, уз сагласност РЕРС-а, при чему исти мора бити јединствен за све кориснике услуга на територији Републике Српске.

ИЗВРШЕЊЕ:

На интернет страници ОДС-а објављен је Цјеновник нестандартних услуга број: НО-4672-1а/22, који је донесен од стране Надзорног одбора, дана 04.03.2022. године. Такође, објављено је и Рјешење Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске број: 01-198-6/22/Р-30-84 од 17.03.2022. године, којим је дата сагласност на Цјеновник нестандартних услуга оператера дистрибутивног система у Републици Српској.

10) Оператер дистрибутивног система самостално доноси Правила за електронску размјену података између учесника на малопродајном тржишту електричне енергије у Републици Српској, којима прописује формат и садржај порука које се размјењују, унифициран за све ОДС-ове на територији Републике Српске и обавезујући за све кориснике услуга дистрибуције електричне енергије.

ИЗВРШЕЊЕ:

Правила за електронску размјену података на малопродајном тржишту електричне енергије усвојена су Одлуком Надзорног одбора ОДС-а број НО-24466-9/21 од 04.01.2022. године и објављена на интернет страници предузећа.

11) Оператер дистрибутивног система је дужан да свим заинтересованим странама пружа све информације на транспарентан, објективан и непристрасан начин, те да исте учини јавно доступним путем своје електронске интернет странице или на други начин одређен Законом.

Закон о електричној енергији прописује да је с циљем несметаног функционисања тржишта електричне енергије, на територији Републике Српске, дистрибутивна мрежа доступна свим корисницима на регулисан, транспарентан и недискриминаторски начин, у складу са овим законом (члан 47).

ИЗВРШЕЊЕ:

ОДС има електронску интернет страницу <https://www.elektrokrajina.com/>, на којој се налазе информације, технички подаци, документи, обавјештења и други садржаји који се односе на пословање ОДС-а и исти су јавно доступни.

12) Пословне просторије оператора дистрибутивног система у којима се обављају правни, економски и административни послови у вези са дистрибуцијом електричне енергије и управљањем дистрибутивним системом, набавком електричне енергије за потребе покривања дистрибутивних губитака и свих других роба и услуга у функцији обављања основне дјелатности, као и сви послови прикупљања, обраде, анализа, чувања и архивирања повјерљивих и комерцијално осјетљивих података и документације којом оператер дистрибутивног система располаже, физички су потпуно одвојене и заштићене од приступа неовлашћених и трећих лица, а посебно од пословних просторија свих дислоцираних организационих јединица вертикално интегрисане компаније које су у функцији обављања дјелатности производње, трговине и снабдијевања електричном енергијом.

ИЗВРШЕЊЕ:

У пословној згради ОДС-а у Бања Луци, налазе се канцеларије које су издате под закуп МХ „ЕРС“, за потребе запослених у тржишном и јавном снабдијевању, што је такође случај и у пословним просторијама које ОДС има у општинама на чијем подручју обавља дјелатност дистрибуције електричне енергије. Овај уговор као посљедица раздвајања дјелатности, може да се сматра легитимним у периоду када је економски исплативије за кориснике пружање више врста услуга са једног мјеста. Уколико у наредном периоду буде захтјева од стране више снабдјевача на тржишту, јер тренутно ту функцију обавља само МХ „ЕРС“, услови ће се нужно мијењати.

МЈЕРА: У складу са могућностима обезбједити раздвајање просторија ОДС-а од тржишних дјелатности ВИК-а.

РОК: До краја 2026. године.

13) Унутар оператора дистрибутивног система, рестриктиван приступ је одређен за пословне просторије у којима се обављају послови управљања дистрибутивним системом и истим је приступ дозвољен само запосленима и лицима са посебним одобрењима која издаје управа оператора дистрибутивног система.

ИЗВРШЕЊЕ:

У току су активности на доношењу процедуре о приступу диспечерским центрима ОДС-а (формирана комисија).

МЈЕРА: Убрзати процес доношења Процедуре о приступу диспечерским центрима.

РОК: До 01.07.2026. године.

14) Оператер дистрибутивног система располаже сопственом рачунарском опремом, сопственим лиценцама за оперативне системе које користи, засебним софтверским рјешењима која су у функцији аутоматизације извршавања пословних процеса, засебним системом контроле приступа и коришћења софтверских платформи, који су заштићени од неовлашћеног приступа трећих лица, укључујући запослене у вертикално интегрисаној компанији и повезаним предузећима. У случајевима заједничког кориштења информационих или телекомуникационих система на нивоу ВИК (SAP, SCADA и слично) омогућити приступ подацима ОДС-а само овлашћеним лицима ОДС-а и лицима из ВИК којим управа ОДС-а изда званично овлашћење за приступ одређеним подацима, а што неће нарушити принципе прописане Програмом усклађености.

ИЗВРШЕЊЕ:

У току су активности на доношењу процедуре за приступ ИТ системима (формирана комисија).

МЈЕРА: Убрзати процес доношења Процедуре за приступу ИТ системима.

РОК: До 01.07.2026. године.

15) Оператер дистрибутивног система успоставља и одржава ажурном сопствену електронску интернет страницу која нема никакву линк везу са било којим од субјеката који се баве трговином и снабдијевањем електричном енергијом, укључујући и снабдјеваче који дјелују у саставу вертикално интегрисане компаније.

ИЗВРШЕЊЕ:

Обавеза је у потпуности извршена.

16) Оператер дистрибутивног система обезбјеђује потпуну заштиту података корисника услуге у процесима електронске размјене података прописаних Правилима за електронску размјену података између учесника на малопродајном тржишту електричне енергије, а на која је прибављена сагласност РЕРС-а.

ИЗВРШЕЊЕ:

У току су активности на доношењу Правила за приступ подацима (формирана комисија). Након доношења ових Правила ОДС је у обавези да организује обуку за све запослене о поступању са повјерљивим информацијама и подацима.

Остали налази су као под тачком 10.

МЈЕРА: Убрзати процес доношења Правила за приступ подацима и извршити обуку запослених о поступању са повјерљивим информацијама.
РОК: До 01.07.2026. године.

17) ОДС је у прописаним роковима покренуо тарифни поступак за одређивање накнаде за кориштење дистрибутивне мреже за наредни тарифни период (2026–2028. година). Овај поступак је успјешно окончан Одлуком РЕРС-а број 01-1430-41/25/P-157-1336 од 22.12.2025. године. Једино одступање је кашњење коначне одлуке, те се нова тарифа примјењује од 01.02.2026. умјесто од 01.01.2026. године.

ИЗВРШЕЊЕ:

Обавеза је у потпуности извршена.

18) Учешћем на сједницама Управе, у отвореној дискусији, утврђено је да МХ „ЕРС“ прописује и издаје обавезујућа упутства односно налоге за све оператере дистрибутивног система, конкретно по основу привремене обуставе издавања електроенергетских сагласности за прикључење електрана на електродистрибутивни систем. Овакво поступање није у складу са одредбама члана 50. и члана 51. став 2 Закона о електричној енергији, а којима је забрањено вертикално интегрисаном субјекту да нарушава независност оператора дистрибутивног система у обављању дјелатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом, као дјелатности од општег интереса у смислу одредбе члана 11. Закона о енергетици и као дјелатности у систему јавне услуге у смислу одредби члана 12. Закона о електричној енергији. У својству Надзора над електроенергетским субјектима у складу са чланом 29. став 4) Закона о електричној енергији је и РЕРС донио Рјешење број 01-63-18/24/P-122-1411 којим се обавезујући налог (Наредба) МХ „ЕРС“ ставља ван снаге. У обавезујућем налогу, које је МХ „ЕРС“ послало свим оператерима дистрибутивних система, су се позивали на одредбе члана 59. став 3. Статута ОДС-а. Исти прописује могућности иницирања разрешења чланова Управе у случају непоступања по обавезујућим упутствима МХ „ЕРС“.

МЈЕРА: Ускладити одредбе Статута ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука у дијелу који се односи на поступање Управе и разлоге за смјену, са одредбама Закона о електричној енергији и Програмом усклађености.
РОК: До 01.07.2026. године.

19) УГОВОРНИ И ФИНАНСИЈСКИ ОДНОСИ ВИК – ОДС

МХ „ЕРС“, као управљачко друштво у вертикално интегрисаном предузећу, у више међусобних односа са ОДС, појављује се као извршилац услуга или снабдјевач електричном енергијом, док је у другим случајевима корисник услуга зависног друштва, у својству корисника дистрибутивног система електричне енергије.

Са Привредним друштвом МХ „ЕРС“, ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука има следеће пословно-финансијске односе, који су успостављени на основу раније корпоративне политике МХ „ЕРС“ (а опстали су у овој форми):

- Вршилац услуга на основу Уговора о пружању услуга,
- Закупац пословног простора који је у власништву ОДС,
- Позајмљивање или репрограм обавеза.

У својству учесника на тржишту електричне енергије, на основу лиценци за енергетске дјелатности, МХ „ЕРС“, у односу на ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука, има следеће улоге:

- Корисник дистрибутивног система као снабдјевач регистрован за јавно снабдијевање,
- Корисник дистрибутивног система као снабдјевач регистрован за тржишно снабдијевање,
- Крајњи корисник дистрибутивног система чији су објекти прикључени на исти.

У оквиру члана 12. Програма усклађености обрађени су детаљно међусобни економско-финансијски односи те се стога кроз Извјештај о спровођењу Програма усклађености представљају информације о свим комерцијалним и финансијским односима између вертикално интегрисаног предузећа и ОДС-а. Тако су у наставку побројани и описани уговори и споразуми који су, у години за коју се подноси Извјештај, за последицу имали међусобни комерцијални или финансијски однос ОДС и МХ „ЕРС“.

Финансијски износи трансакција проистеклих из побројаних уговора нису изијети, прво због природе овог Извјештаја, чији је акценат на недискриминаторном понашању, затим што је то предмет разматрања других институција и на крају што се већим дијелом могу подвести под повјерљиве и комерцијално осјетљиве податке.

19.1. Уговор о набавци електричне енергије за надокнаду губитака

Уговор о набавци електричне енергије за надокнаду губитака у дистрибутивном систему и сопствену потрошњу Оператера дистрибутивног система број 01-4010-6/24 од 31.12.2024. године, између МХ „ЕРС“, као тржишног Снабдјевача и Оператера дистрибутивног система „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука, као купца, закључен је полазећи од члана 10ц. став 4 Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, број 39/2014, 59/2022 и 50/2024), који је прописао да се одредбе овог закона не примјењују у случају када надзирано правно лице које је наручилац, закључује уговор са наручиоцем који врши надзор над купцем или са другим правним лицем над којим исти наручилац врши надзор, под условом да у том правном лицу са којим се закључује уговор нема учешћа приватног капитала који има одлучујући утицај.

Одредбе овог уговора, ступиле су на снагу 1. јануара 2025. године. Уговорено је да се цијена електричне енергије одређује као цијена за обрачун између повезаних лица коју утврђује надлежни орган РЕРС, а на основу цијена одобрених тарифним поступком. Приликом доношења Одлуке о цијени губитака РЕРС је водио рачуна и исту донио на бази претходне Одлуке НОС-а БиХ, образложене на начин да док се не стекну услови да се електрична енергија за покривање губитака у преносном

систему може набављати на тржишту, по цијенама које ће, барем приближно, одражавати трошкове производних јединица, а да износ тарифе за системску услугу неће изазвати тарифни шок код крајњих купаца, мандаторно одређују јединичну цијену преносних губитака у износу од 109,94 KM/MWh. Утврђене цијене од стране РЕРС-а обухватају су и трошкове преузимања балансне одговорности.

Утврђена мјесечна количина губитака и сопствене потрошње, као и цијена из Уговора представљале су основицу за издавање рачуна. Датум промета је био први дан у мјесецу за претходни мјесец. Посебно је исказивана обрачуната количина електричне енергије за надокнаду губитака, а посебно количина за сопствену потрошњу.

ИЗВРШЕЊЕ: Уговор је на основу тарифне одлуке РЕРС-а, потписан у складу са Законом о јавним набавкама, а фактуре по промету су се обрачунавале на основу тарифом одобрених цијена за обављање трансакција између повезаних лица, у недостатку тржишта електричне енергије. Такође, како би се задовољили принципи конкурентности ОДС је упутио позив и осталим електропривредама у БиХ за понудом набавке дистрибутивних губитака, на који се исти нису одазвали. Са становишта Програма усклађености и Закона о електричној енергији овакав начин набавке електричне енергије за надокнаду губитака у дистрибутивном систему и сопствену потрошњу ОДС-а се сматра неусаглашеним. Међутим, како сама набавка не доводи у питање примјену Закона о јавним набавкама БиХ, исто се може сматрати тренутно јединим исправним начином набавке електричне енергије за покривање губитака.

Овакав начин поступања, у складу са тарифним елементима и цијеном дистрибутивних губитака које одобрава РЕРС, се такође сматра исправним. Обавеза ОДС-а није да анализира тржиште електричне енергије и обавља спекулативне послове набавке, нити је кадровски оспособљен за то, већ поуздана и економична дистрибуција исте до свих корисника мреже. Огроман ризик промјене цијене ове енергије и немогућност утицаја на сам дебаланс треба обавезно избацити из пословања свих електродистрибутивних предузећа.

НЕУСКЛАЂЕНОСТ: Са аспекта функције усклађености, важно је и напоменути да задржавање средстава наплаћених по основу мрежарине, основни приход ОДС-а, од стране вертикално интегрисане компаније представља озбиљан ризик у погледу поштовања основних начела регулације електроенергетског сектора. Оваква пракса доводи у питање финансијску аутономију оператера дистрибутивног система, као и принцип његовог функционалног раздвајања, што може имати директне негативне посљедице по стабилност рада дистрибутивног система, као и по могућности планирања и реализације инвестиција у мрежу.

У складу са Законом о електричној енергији Републике Српске, приход од мрежарине представља регулисани приход оператера дистрибутивног система, намијењен покривању оправданих трошкова одржавања, развоја и инвестиција у дистрибутивну мрежу. Свако дуже задржавање ових средстава од стране субјекта који није носилац лиценце за обављање дјелатности дистрибуције може довести у питање поштовање принципа финансијске независности оператера дистрибутивног система, као и принципа забране унакрсних субвенција између различитих

регулисаних и нерегулисаних дјелатности, прописаног чланом 55. Закона о електричној енергији.

Посебно треба нагласити да је питање наплате и преноса средстава по основу коришћења дистрибутивне мреже уређено и уговорним односима између страна, у којима је дефинисано да се плаћање рачуна по основу коришћења дистрибутивне мреже и извршених нестандартних услуга врши најкасније до 25. дана у текућем мјесецу за претходни обрачунски период.

Уколико се средства наплаћена по основу мрежарине не преносе у прописаним роковима на рачуне оператера дистрибутивног система, таква пракса може довести до нарушавања финансијске стабилности оператера система, смањења његове способности да извршава законом прописане обавезе, те посредно и до угрожавања инвестиционих активности неопходних за развој и одржавање дистрибутивне мреже.

МЈЕРА: Обезбиједити да се средства за мрежарину преносе у прописаним роковима. Обезбиједити постизање функционалне независности, интерним актима, а посебно у дијелу транспарентне набавке дистрибутивних губитака.

РОК: Континуирано.

19.2. Уговор о приступу мрежи за дистрибуцију електричне енергије

Јавно предузеће МХ „ЕПС“, за потребе обављања дјелатности снабдијевања електричном енергијом, са ОДС “Електрокрајина“ а.д. Бања Лука, као оператером дистрибутивног система, има потписана два уговора о приступу мрежи за дистрибуцију електричне енергије, и то за:

1. тржишно снабдијевање:

Уговор о приступу мрежи за дистрибуцију електричне енергије (код ОДС-а број 5176/2019 од 13.09.2019. године).

2. јавно снабдијевање:

Уговор о приступу мрежи за дистрибуцију електричне енергије (код ОД-а број 4934/21 од 29.04.2021. године).

У питању су типски уговори који регулишу односе у вези са приступом мрежи за дистрибуцију електричне енергије, као што су: обрачунски период, мјерење електричне енергије, читавање мјерних мјеста, обрачун цијене услуге приступа дистрибутивној мрежи и др. Уговором се регулише приступ дистрибутивној мрежи Снабдјевача као корисника дистрибутивне мреже, и то за сва мјеста примопредаје крајњих купаца електричне енергије, преко којих Снабдјевач снабдјева своје купце по Уговору о снабдијевању, одвојено за тржишно и јавно снабдијевање. Уговори о приступу дистрибутивној мрежи су закључени на неодређено вријеме.

19.3. Уговор о закупу

Потписана су два уговора о закупу за тржишно и јавно снабдијевање. Уговором број 625/25 од 23.01.2025. године за тржишног снабдјевача се нису набројали објекти, који су предмет закупа, са њиховим локацијама, бројевима катастарских парцела, површином која се издаје итд, већ је само дефинисана цијена закупа укупно, исказана у КМ.

Саставни дио Уговора је Понуда Закуподавца број 03/3-3844-5/24 од 11.12.2024. године. Други Уговор за јавног снабдјевача број 4398/25 од 31.03.2025. године је сачињен са детаљном спецификацијом објекта која се издају под закуп.

Висина закупнине се утврђује у КМ, према утврђеној тржишној вриједности закупа на годишњем нивоу. Закупац плаћа закупнину у КМ, по основу закупнине пословног простора обрачунате у складу са уговором, са исказаним ПДВ-ом у складу са Законом о порезу на додату вриједност.

19.4. Уговор о репрограму

Уговором је дефинисана обавеза плаћања у ратама раније преузетих обавеза по основу обавезног откупа и обновљивих извора. Такође, потписан је и нови Уговор о репрограму старих обавеза по основу преузете електричне енергије, насталим у вријеме када је ОДС вршио и снабдијевање корисника електричном енергијом (прије 01.01.2021. године).

19.5. Уговор о пружању ИТ услуга

Вишедеценијско заједничко пословање у оквиру вертикално интегрисаног предузећа условило је да се неке везе не могу прекинути „преко ноћи“ - ради се о дијелу пословног информационог система и пословном простору. Овај уговор као посљедица „затеченог стања“, који није потписан, може да се сматра легитимним у периоду када је економски исплативије одржавати информационе системе који су годинама заједнички развијани. Чињеница да је информациони систем ОДС-а још увијек дијелом под административним надзором МХ „ЕРС“, у вертикално интегрисаном предузећу, представља ризик са аспекта раздвојености и независности ОДС-а. Оно што је неопходно, потписивањем новог Уговора, јесте обезбиједити ограничен приступ подацима лицима из ВИК-а, уз одобрену писану сагласност ОДС-а, за овлаштени приступ администратору и лицу за израду консолидованог извјештаја, у складу са чланом 8. став 14. Програма усклађености, уз истовремено потписивање Изјаве о повјерљивости од стране наведених лица.

МЈЕРА: Потписати SLA уговор за заједничке информационе системе.

РОК: До краја јуна 2026. године.

Сви тражени уговори и финансијски подаци су стављени на располагање лицу одговорном за праћење усклађености. Такође, достављен је и Записник о међусобном усаглашавању интерних односа на дан 31.12.2025. године који потврђује усаглашеност свих потписаних Уговора. Записник је и финансијски углавном усаглашен осим за износ нестандартних услуга које МХ „ЕРС“ није евидентирало у својим евиденцијама, а проценат неусаглашености износи 0,17%.

20) Током 2025. године није било пријава нарушавања одредби Програма усклађености и Кодекса понашања.

21) Програм усклађености и Кодекс понашања су у складу са законским одредбама објављени на интернет страници ОДС-а.

22) Изјава о усклађености организације и дјеловања са Кодексом понашања јесте годишња изјава која се попуњава у складу са чланом 309. Закона о привредним друштвима ("Сл. гласник РС", бр. 127/2008, 58/2009, 100/2011, 67/2013, 100/2017, 82/2019, 17/2023 и 45/2025). Израђује се као саставни дио годишњег Извјештаја о пословању предузећа, а овјерава од стране Надзорног одбора предузећа и чланова Управе. Обзиром да је Надзорни одбор предузећа ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука током 2023. године усвојио акта Програм усклађености и Кодекс понашања, која детаљније дефинишу одређена питања, од самих Стандарда корпоративног управљања које предузеће примјењује, као и да исти имају своју улогу у начину попуњавања ове Изјаве дужност ми је да скренем пажњу. Ако Изјава о усклађености не препознаје ове специфичне механизме, органи управљања, инвеститори и регулатор (РЕРС) немају увид у стварни ниво оперативне независности предузећа. Усклађивањем Изјаве потврђује се да су успостављени јасни критеријуми заштите комерцијално осјетљивих података од конкуренције. Програмом је уведена и кључна фигура – Службеник за усклађеност, који има право приступа свим подацима и обавезу присуства састанцима органа управљања. Ова функција је битан дио корпоративног управљања и њено изостављање из Изјаве о усклађености умањује приказ квалитета контролних механизма у предузећу. Такође, нови акти јасно дефинишу разлоге за смјену Управе у случају кршења принципа независности или сукоба интереса. Усклађивање Изјаве са овим строжим стандардима повећава повјерење акционара у одговорно управљање.

МЈЕРА: Ускладити годишњу Изјаву о усклађености организације и дјеловања са Кодексом понашања са актима Програм усклађености и Кодекс понашања.
РОК: До краја јуна 2026. године.

23) Нацрти јединствених за све ОДС-ове на подручју Републике Српске, Дистрибутивних мрежних правила и Правила за прикључење корисника дистрибутивне мреже на дистрибутивне системе су завршени. Чека се коначно усвајање измјена и допуна Закона о електричној енергији и Закона о енергетици како би се и ове измјене и допуне уградиле у ове документе. Након тога ће ови документи бити упућени РЕРС-у на давање сагласности, те ће бити усвојени на органима ОДС-а и објављени на интернет страницама. За сада се примјењују раније донесени акти.

МЈЕРА: Максимално ажурно припремити Дистрибутивна мрежна правила и Правила за прикључење корисника дистрибутивне мреже на дистрибутивне системе и провести процедуру добијања сагласности РЕРС-а и усвајања од стране органа Предузећа, те објављивања на интернет страници ОДС-а.
РОК: У зависности од активности других субјеката.

6. ОЦЈЕНА СТЕПЕНА, НАЧИНА И ЕФИКАСНОСТИ ПРИМЈЕНЕ ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ

Из горе наведеног прегледа извршења обавеза (тачка 5) из члана 8. Програма усклађености и других одредби Програма усклађености и Кодекса понашања, може се закључити да ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука у великој мјери примјењује њихове одредбе, али и да постоје одређени недостаци које је потребно у наредном периоду отклонити.

7. ОРГАНИЗАЦИЈА, ДИНАМИКА И СТЕПЕН ПРОВОЂЕЊА ОБУКЕ ЗАПОСЛЕНИХ У ВЕЗИ ПРИМЈЕНЕ ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ

Полазећи од чињеница наведених под тачком 5. прегледа извршења обавеза (став 3), констатујем да постоји могућност да нису сви запослени упознати са одредбама Програма усклађености, као ни Кодексом понашања, обзиром на број потписаних изјава, тако да је за очекивати да се током извршавања радних задатака деси да неко не примјењује и поштује оно што је прописано у истим. Наиме, обука за све руководиоце организационих јединица је извршена 23.12.2025. године у просторијама Дирекције, од стране службеника за усклађеност, а на којој су сва руководећа лица присуствовала. Они су даље преузели обавезу да стечена знања и информације пренесу својим запосленима, унутар својих организационих јединица, и обуче их, као и да их упознају са обавезом потписивања Изјаве.

8. СТЕПЕН САРАДЊЕ СА УПРАВОМ, ПОДРШКА И КОНСУЛТАЦИЈЕ СА СЛУЖБЕНИКОМ ЗА УСКЛАЂЕНОСТ, БРОЈ ИЗВРШЕНИХ КОНСУЛТАЦИЈА И ПИТАЊА КОЈА СУ РАЗМАТРАНА

Омогућено ми је присуство на свим састанцима Управе Предузећа, којих је у 2025. години одржано 32 сједнице уживо, као и присуство на свим осталим сједницама органа управљања. Одлуке Скупштине акционара се такође објављују и на сајту Бањалучке берзе, www.blberza.com/Pages/IssuerAnnouncements.aspx?code=EKBL-R-A.

Подршка и консултације са службеником за усклађеност се уредно реализују кроз сам ток сједница, о чему постоје званични Записници са истих. Број извршених консултација током 2025. године је 20 изјава за Записник. Консултације и питања која су разматрана су се садржајно дијелом односила на питања из примјене Програма усклађености, дијелом на активности у раду службеника за усклађеност итд.

9. ПРЕГЛЕД СВИХ РЕГИСТРОВАНИХ КРШЕЊА ОДРЕДБИ ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ И ПРИЈАВА НАРУШАВАЊА ИНТЕГРИТЕТА, ПРЕГЛЕД ИЗРЕЧЕНИХ САНКЦИЈА, ОПИС УЛОГЕ СЛУЖБЕНИКА ЗА УСКЛАЂЕНОСТ У ПРОВЕДЕНИМ ПОСТУПЦИМА

Потребно је да се успостави евиденција пријава, са свим потребним подацима, као што су подносилац пријаве, одредба која је прекршена, орган који је одлучивао, изречена санкција и слично, на основу које би могао да се сачини периодични преглед проведених поступака. У 2025. години није било пријава овог типа.

10. ИДЕНТИФИКОВАНЕ СИТУАЦИЈЕ И ОГРАНИЧЕЊА КОЈИ ПОТЕНЦИЈАЛНО МОГУ ПРЕДСТАВЉАТИ РИЗИК ЗА ОДС, У ПОГЛЕДУ УСКЛАЂЕНОСТИ СА ПРИНЦИПИМА НЕДИСКРИМИНАЦИЈЕ, СА ПРИЈЕДЛОГОМ МЈЕРА ЗА ЊИХОВО ОТКЛАЊАЊЕ

Као и у претходној тачки, с тим да би се на основу изречене санкције предлагале одговарајуће мјере.

У току 2025. године било је укупно 14.752 приговора корисника дистрибутивне мреже, а који су у вези са приговорима на неисправност мреже, на неисправност мјерног мјеста, редовних захтјева корисника, снабдјевача итд...Сви захтјеви се редовно рјешавају по дефинисаној процедури.

Достављени су и подаци о 142 активна спора на дан 31.12.2025. године, субјеката који су покренули поступке пред РЕРС-ом, јер нису били задовољни одлукама ОДС-а. Из достављеног се може закључити да се исти већином односе на оспорен обрачун електричне енергије. Информација да ли су поступци окончани и на који начин није достављена у међувремену.

Такође, у току 2025. године било је 26 спорова пред РЕРС-ом, а који су уједно и окончани неповољно по ОДС одлуком РЕРС-а. Ови спорови су се исто већином односили на оспорене обрачунае електричне енергије или оспорено постојање неовлаштене потрошње електричне енергије.

Констатујем да у складу са достављеним није било спорова вођених због нарушавања принципа недискриминације.

11. ПРЕГЛЕД МЈЕРА И РОКОВА

У поглављу 5. ИЗВРШЕЊЕ ОБАВЕЗА ОПЕРАТЕРА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА су дате сљедеће мјере и рокови:

1. МЈЕРА: Тражи се од Управе Предузећа да обезбједи замјену свих натписа у складу са новим називом Предузећа.
РОК: Крај 2026. године
2. МЈЕРА: Да би се омогућила несметана примјена Кодекса понашања управе и запослених неопходно је приоритетно извршити усклађивање Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника са Програмом усклађености и Кодексом понашања. Као неопходна мјера за функционисање рада службеника за усклађеност намеће се увођење да је повреда радне дисциплине одбијање сарадње и/или непружање тражених података службенику за усклађеност, као и спречавање приступа подацима. Остала усклађивања извршити до краја 2026. године.
Напомена: Како је у току израде овог Извјештаја указала се потреба и захтјев за усклађивањем поменутог Правилника, од стране Надзорног одбора, Одбора за ревизију, Управе и Синдиката, то је и од службеника за усклађеност затражено да достави приједлог измјена Правилника дописом број 2558/26 од 23.02.2026. године. Одговор је достављен Сектору за послове подршке дана 02.03.2026. године (веза исти број) од стране службеника за усклађеност.
РОК: јун 2026. године за Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности, а за остала акта до краја 2026. године.
3. МЈЕРА: Обезбиједити да сви запослени у ОДС-у потпишу Изјаве, а у складу са прописаним актима. Такође, обезбиједити потписане Изјаве од стране трећих лица. Ове одредбе важе и за остале, све новозапослене у ОДС-у, као и за све нове добављаче тј. трећа лица.
РОК: За све до краја јуна 2026. године, а за остале континуирано.
4. МЈЕРА: Обзиром да процедура добијања сагласности и усвајања трогодишњих планова инвестиција није завршена у Законом прописаним роковима предложено да се детаљни годишњи и трогодишњи планови инвестиција припремају, усвајају и објављују независно од планова пословања, а у складу са Законом прописаним роковима.
РОК: Од израде планова инвестиција за 2027. годину и надаље.
5. МЈЕРА: Достављати РЕРС-у *Извјештај о расположивости финансијских ресурса за наредну годину* прије истека календарске године за наредну годину.
РОК: Од краја 2026. године и надаље редовно прије истека календарске године за наредну годину.
6. МЈЕРА: У складу са могућностима обезбједити раздвајање просторија ОДС-а од тржишних дјелатности ВИК-а.

РОК: До краја 2026. године

7. МЈЕРА: Убрзати процес доношења Процедуре о приступу диспечерским центрима.
РОК: До 01.07.2026. године
8. МЈЕРА: Убрзати процес доношења Процедуре за приступу ИТ системима.
РОК: До 01.07.2026. године
9. МЈЕРА: Убрзати процес доношења Правила за приступ подацима и извршити обуку запослених о поступању са повјерљивим информацијама.
РОК: До 01.07.2026. године
10. МЈЕРА: Ускладити одредбе Статута ОДС „Електрокрајина“ а.д. Бања Лука, у дијелу који се односи на поступање Управе и разлоге за смјену, са одредбама Закона о електричној енергији и Програмом усклађености.
РОК: До 01.07.2026. године.
11. МЈЕРА: Обезбиједити да се средства за мрежарину преносе у прописаним роковима. Обезбиједити постизање функционалне независности, интерним актима, а посебно у дијелу транспарентне набавке дистрибутивних губитака.
РОК: Континуирано.
12. МЈЕРА: Потписати SLA уговор за заједничке информационе системе.
РОК: До краја јуна 2026. године.
13. МЈЕРА: Ускладити годишњу Изјаву о усклађености организације и дјеловања са Кодексом понашања са актима Програм усклађености и Кодекс понашања.
РОК: До краја јуна 2026. године.
14. МЈЕРА: Максимално ажурно припремити Дистрибутивна мрежна правила и Правила за прикључење корисника дистрибутивне мреже на дистрибутивне системе и провести процедуру добијања сагласности РЕРС-а и усвајања од стране органа Предузећа, те објављивања на интернет страници ОДС-а.
РОК: У зависности од активности других субјеката

Број:
Датум, 10.03.2026.године

СЛУЖБЕНИК
ЗА УСКЛАЂЕНОСТ

Алма Радусиновић, дипл. економиста